XLIV. ROČNÍK ÚNOR 2021 15 Kč

JILEMNICE

zpravodaj města

Zprávy z radnice

Městský úřad promíjí pro rok 2021 místní poplatek z pobytu a místní poplatek za některé způsoby užívání veřejného prostranství

Správce místních poplatků Městského úřadu Jilemnice rozhodl podpořit jilemnické podnikatele, které zasáhly vládní restrikce spojené s šířením nákazy koronaviru a i v roce 2021, stejně jako v loňském roce prominul poplatníkům místní poplatek z pobytu. Účelem tohoto rozhodnutí je znovuoživení cestovního ruchu a zmírnění negativních dopadů do ekonomické sféry podnikatelů ve městě Jilemnice po skončení mimořádných opatření, omezujících poskytování ubytovacích služeb.

Dále bylo rozhodnuto o prominutí některých druhů užívání veřejného prostranství a to konkrétně za umístění zařízení sloužících pro poskytování služeb, tj. zařízení předzahrádek před pohostinskou nebo cukrářskou provozovnou, ostatní zařízení pro poskytování služeb, vystavení zboží před prodejnou nebo provozovnou, umístění reklamního zařízení typu „A", „I", obráceného „T" nebo jiných (prostorových) před prodejnou a provozovnou za období leden až prosinec roku 2021. Toto rozhodnutí nezbavuje poplatníky povinnosti podání žádosti o povolení zvláštního užívání místních komunikací a s tím souvisejícího zaplacení správního poplatku (MěÚ Jilemnice – odbor rozvoje, investic a majetku, kontakt: augustin@mesto.jilemnice.cz).

Vážení a milí čtenáři,

omlouváme se za netradiční strukturu zpravodaje. Je to způsobeno ochromením kulturního, společenského, sportovního a do značné míry i školního dění. Chybí proto příspěvky a věřte, že naplnit každé číslo tak, aby vůbec mohlo vyjít, stojí značné úsilí.

Jakmile se vše vrátí alespoň poněkud do normálních hranic, budeme se moci nabídnout opět pestré zpravodajství. Děkujeme za pochopení.

Jan Luštinec

Jilemnice zpravodaj města (periodický tisk územního samosprávného celku)
Odpovědný redaktor Jan Luštinec. Redakční rada: Petr Faistauer, Jiří Dvořák, Gabriela Jakoubková, Jana Seifertová, Jiří Paulů, Vladimír Richter, Václava Zvelebilová. Sazba a zlom: P3K (www.p3k.cz). Tisk: Tiskárna Voborník Hostinné. Vydavatel: město Jilemnice, Masarykovo náměstí čp. 82, 514 01 Jilemnice, IČO 275808, periodicita: vychází měsíčně, den vydání: k 1. příslušného měsíce. Počet výtisků: 800 ks. Zapsáno do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod ev. č. MK ČR E 22461. Cena 15 Kč. Uzávěrka březnového čísla: 8. 2. 2021. Obsah příspěvků nemusí být totožný s názorem redakce, u inzerátů není prováděna jazyková úprava. Informace pro autory a inzerenty a kodex zpravodaje na stránce **http://www.mestojilemnice.cz/cz/jilemnice/zpravodaj-mesta/**. Více z dění města na facebookové stránce **www.facebook.com/mestojilemnice**. **Obálka:** Sněhový Krakonoš pana Dufka (22. 1. 2021). Foto: Jana Seifertová. Zadní strana: biatlonová střelnice v areálu Hraběnka – foto: Ladislav Stránský.

ARCHIV ČASOPISU

Zimní nálada.

Tato rozhodnutí jsou oznámena vyvěšením na úřední desce a zároveň způsobem umožňujícím dálkový přístup a celé jejich znění najdete na webových stránkách města Jilemnice.

Věra Štajnerová
správce místních poplatků

Nového starostu zvolí zastupitelé na konci února

Dne 24. února si jilemničtí zastupitelé zvolí ze svých řad nového starostu a člena rady města. Na místě dosavadního starosty končí Vladimír Richter, který byl v listopadu zvolen do funkce krajského radního pro resort zdravotnictví.

Volba bude součástí programu 21. zasedání zastupitelstva, které začíná v 17 hod. Celé jednání lze sledovat v přímém přenosu na webových stránkách města Jilemnice.

Jana Seifertová
odbor vedení úřadu

Společenská rubrika

V červnu loňského roku uzavřeli manželství pan Jakub Baudisch a slečna Jitka Bartošová. V říjnu přivítali na svět syna Filipa Baudische.

Přejeme rodině hodně zdraví, radosti a spokojenosti.

Úmrtí – prosinec 2020

Hubert Kolín (*1947)
Jan Karaš (*1948)

Eliška Šupová (*1952)
Růžena Valehrachová (*1931)

Pozůstalým rodinám projevujeme upřímnou soustrast.

Miminka roku 2021

První holčička Libereckého kraje a první jilemnický občánek

Už třetím rokem putoval hejtmanův dukát pro první miminko narozené v Libereckém kraji do Masarykovy městské nemocnice v Jilemnici. Malá Mariana přišla na svět 1. 1. 2021 ve 2:26 a stala se tak nejen první narozenou holčičkou, ale vůbec prvním narozeným dítětem v Libereckém kraji v roce 2021.

Od hejtmana Martina Půty miminko obdrželo (kvůli epidemické situaci bezkontaktně) kromě památeční mince i zásobu plenek na celý rok, dětskou kosmetiku a šek na 5 000 Kč. Celou finanční částku se rodiče Marianky, manželé Bartoníčkovi z Jičína, rozhodli věnovat na charitu – Domácímu hospici 14 pomocníků, který od ledna působí v regionu Semilska, Lomnicka, Rokytnicka a z části Tanvaldska a Turnovska.

Na prvního jilemnického občánka nového roku se čekalo přes 14 dní. Stal se jím chlapeček Felix, který přišel na svět v sobotu 16. ledna v 15:23 s mírami 53 cm a 3,84 kg.

Malého Felixe a jeho maminku Adélu bohužel vlivem epidemiologické situace nemohl starosta Vladimír Richter navštívit osobně v nemocnici, jak je tomu zvykem. Miminku i rodičům tedy popřál

ARCHIV LIBERECKÉHO KRAJE

První narozené miminko v Libereckém kraji – holčička Mariana s maminkou.

RODINNÝ ARCHIV

První jilemnický občánek Felix s maminkou.

ARCHIV DOMOVA DŮCHODCŮ ROKYTNICE

Vladimír Vinklář předává paní Dědourkové dort. Vlevo Jaroslava Kunátová.

na dálku hodně zdraví, štěstí a lásky. Felixovi také poslal dárek, který mu bude připomínat, že je vítaným prvním občánkem Jilemnice roku 2021 – šperk se znamením kozoroha.

Oběma miminkům i rodičům přejeme dodatečně hodně zdraví a mnoho krásných společných chvil.

Jana Seifertová
odbor vedení úřadu

100! Blahopřejeme!

Dne 5. ledna 2021 dopoledne se v Domově důchodců v Rokytnici nad Jizerou se konala milá oslava. V jídelně u slavnostně prostřeného stolu, bohužel v omezeném počtu osob, popřáli zástupci města Jilemnice a vedení Domova důchodců oslavenkyni paní Jarmile Dědourkové, která tento den slavila 100. narozeniny.

Do domova nastoupila v roce 2016, neboť kvůli pádu a následné hospitalizaci nemohla setrvávat sama doma. Ještě hodně jilemnických občanů si jistě pamatuje na „Dědourkovu kovárnu" u křižovatky poblíž železničního přejezdu do Hrabačova, kde s tatínkem Leopoldem Dědourkem, váženým a uznávaným kovářem, maminkou, bratrem a mladší sestrou žila do doby rekonstrukce nynější Krkonošské ulice.

Hodně známých a přátel má stále paní Jarmila Dědourková mezi kolegy

a kolegyněmi učiteli a mnoha a mnoha žáky, neboť učitelské povolání bylo jejím celoživotním posláním. Od prvních dnů v domově je paní učitelka oblíbená mezi klienty i personálem. Udivuje všechny svou pamětí i jakousi životní energií, kterou dokáže podporovat své okolí.

Sté narozeniny jsou opravdu příležitostí k upřímné gratulaci a mnoha blahopřáním. Milá slova ředitelky domova Heleny Housové s přípitkem vystřídalo předávání gratulací, kytice orchidejí a nádherného dortu místostarostou města Jilemnice, panem Vladimírem Vinklářem. Následovalo fotografování, dotazy, úsměvné vzpomínky a opět přání pevného zdraví do dalších let.

Jaroslava Kunátová

Z městského dění

Do Jilemnice se po dvou letech vrátil Krakonoš

Na Masarykovo náměstí v Jilemnici se po dvou letech opět vrátil sněhový Krakonoš. Josef Dufek (72) se svým týmem na soše pracoval od pondělního rána do čtvrtečního dopoledne. Díky příznivé sněhové nadílce vyrostl letošní vládce hor pod rukama sochařů do výšky pěti metrů.

FOTO JANA SEIFERTOVÁ

Sněhový Krakonoš 2021.

Naposledy zdobila sněhová socha náměstí pod radnicí v roce 2019. Socha, u které se tvůrci nechali inspirovat podobou ze 40. let, měla úctyhodných 8 metrů. V roce 2020 nemohli místní nadšenci sněhuláka postavit kvůli nedostatku sněhu.

Díky příznivé sněhové nadílce z minulého týdne navezla technika na náměstí během víkendu sníh v rámci údržby parkovacích ploch a asfaltového hřiště.

Sochař Josef Dufek a jeho tři pomocníci začali se stavbou v pondělí odpoledne. „Čerstvý prachový sníh šel zezačátku hůř zpracovat, nedařilo se ho pořádně ‚uplácat'," říká ke stavbě Josef Dufek. Problém vyřešili jilemničtí dobrovolní hasiči, kteří sníh pokropili vodou z cisterny. Sochu vládce Krkonoš místní umělci dokončili ve čtvrtek 21. 1. dopoledne. Letošní Krakonoš s výškou pěti metrů patří k těm menším. Důvodem je kratší hydraulická ruka stroje, který vršil navezený sníh do výšky. Co se týče vzhledu, má tentokrát socha tradičnější podobu. Je sice bez klobouku a fajfky, ale nechybí mu plášť, velké boty, obvyklá sukovice v ruce a miniatura sněhové vesničky s kostelem u nohou. Letošní novinkou jsou sněhové smrky, které obklopují krkonošské chaloupky po Krakonošově levici.

Stavění velkých sněhuláků na náměstí má v Jilemnici dlouholetou tradici. Ve sbírkovém fondu jilemnického muzea se nachází fotografie sněhového Krakonoše s připsaným letopočtem 1909. Podle Jana Luštince, emeritního ředitele muzea, však letopočet není stoprocentně prokazatelný. I tak se ovšem se určitostí jedná o více než stoletou tradici, na které se podílely desítky nadšenců, a která se stala symbolem celého města.

Sochař Josef Dufek převzal štafetu autorství Krakonoše na náměstí v roce 2000. Letošní socha už je jeho 25. v pořadí.

Jana Seifertová
odbor vedení úřadu

Devro se svými zaměstnanci zvládlo náročný covidový rok 2020

Vraťme se ještě k roku 2020, o kterém se možná jednou bude hovořit jako o covidovém roce. Pro nikoho z nás to nebyl rok jednoduchý. Pandemie této nemoci ovlivnila život téměř všech obyvatel, na celé planetě. Je jen málo míst, které na Zemi neznají slovo „covid".

Ani Devru se vloni covid nevyhnul, situaci jsme řešili velmi intenzivně v průběhu celého období. Priority jsme měli a máme i nadále v této oblasti dvě, a to právě v tomto pořadí: (1) ochránit zdraví našich zaměstnanců a (2) zajistit plynulý chod firmy. Již od loňského jara jsou proto pro nás standardem desítky proticovidových opatření. Pečlivě trasujeme každého zaměstnance, který přišel do přímého styku s covid nemocným, případně byl tzv. kontakt kontaktu s covid pozitivním. V případě, že tomuto zaměstnanci nebyly nařízeny testy na covid či karanténa Krajskou hygienickou stanicí, nařizujeme tzv. „Devro karanténu" a je-li nutno i covid testy, obojí hradíme ze 100 procent. V listopadu se nám podařilo zajistit antigenní testy, které jsme ještě v předvánočním čase začali prostřednictvím zdravotníků používat. I tento další krok značně přispěl k ochraně našich zaměstnanců a lidí z externích firem, kteří u nás pracují. Z některých opatření, jež naše společnost přijala

na hned v první vlně na jaře, jsme neslevili ani v období letních prázdnin při rozvolnění. Zaměstnanci na pozicích, jejichž povaha to umožňuje, stále, i v letošním roce pracují z domova.

V nelehkých měsících jsme rovněž podpořili řadu organizací. Mezi ně neodmyslitelně patří např. Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje (zakoupili jsme pro ně vysoušeč na vysoušení protichemických a ochranných obleků), Masarykova městská nemocnice (zde jsme financovali monitory pro pacienty s covidem) a jilemnické Centrum pro mládež. V naší podpoře jsme nezapomněli ani na školy, školky, spolky a další organizace a jejich aktivity.

Mysleli jsme taktéž na naše bývalé kolegy a kolegyně důchodového věku, kteří věnovali svojí prací v Devru (Cutisinu) spoustu svých pracovních let. Každoročně jim poskytujeme finanční prostředky na setkání a výlety. Těch se každý rok hojně a nadšeně účastní díky skvělým pořadatelům, kteří se v jejich řadách našli. Minulý rok bohužel střetnutím starších lidí nepřál, ale my jsme na ně nezapomněli a darovali jim poukázky na velké předvánoční nákupy do Tesca či Lidlu.

Jsme velmi hrdí na naše zaměstnance a jejich zodpovědnost, díky které významně přispěli k tomu, že jsme zvládli vyrábět i v nelehké době bez přestávky a zároveň jsme hrdi na skutečnost, že výrobky z Jilemnice se, i přes složitý rok, prodávají stále na všech kontinentech světa.

Před rokem jsme informovali o rozhodnutí skupiny Devro přesunout několik výrobních linek ze Skotska do našeho jilemnického závodu. Tento mezník je důležitý pro další úspěšnou budoucnost továrny v Jilemnici. Aby k této změně mohlo dojít, kompletně jsme zrenovovali část naší nejstarší výrobní haly a nyní již skotské linky chystáme pro výrobu prvních metrů, pro nás nových typů střev.

Jsme pyšni na to, že i v loňském roce jsme získali velmi významnou cenu Conagra Award. Jedná se o prestižní cenu od severoamerické společnosti Conagra, která je naším největším globálním zákazníkem. Toto ocenění jsme získali, dle slov globálního ředitele nákupu společnosti, za naše výjimečné výsledky v oblasti včasných a úplných dodávek ve fiskálním roce 2020, pohotové reakce na problémy s kvalitou a aktivní využívání portálu kvality dodavatelů.

Naši pozici na trhu, ekonomické zázemí, ale i obchodní úspěchy odráží skutečnost, že se společnost Devro umístila na 93. místě v žebříčku největších plátců daní z příjmů právnických osob v rámci České republiky. Mezi potravinářskými společnostmi jsme tak zaujali jedno z předních míst.

Z dalších událostí mi dovolte připomenout, že na konci listopadu skončil průzkum spokojenosti zaměstnanců, jehož výsledky vyhodnocujeme a stanovujeme z nich aktivity pro zlepšení spokojenosti zaměstnanců. Společnosti Devro záleží na tom, jak se u nás lidé cítí. Neustále dbáme také na zlepšování úrovně bezpečnosti práce, a to se značným zapojením zaměstnanců, kteří si všímají, co se na jejich pracovištích děje a evidují jako nebezpečné podmínky jednání. Doslova denně tak usilujeme o naplnění motta: „Žádná práce není tak důležitá, aby nemohla být vykonána bezpečně."

Nejen v našem jilemnickém závodě, ale i v Devru celosvětově pracujeme na definování programu udržitelného rozvoje. V tuto chvíli je projekt ve stádiu definování prioritních projektů a cílů. Dlouhodobě se věnujeme snižování

spotřeby vody i energií. V rámci nového programu si budeme definovat dlouhodobější a ambicióznější cíle, nejen pro tuto oblast, ale i pro oblasti jako je např. redukce uhlíkové stopy a snižování tvorby odpadů. Za zmínku jistě stojí i příprava projektu, ve kterém se budeme věnovat vysazování nových stromků.

Závěrem mi dovolte popřát všem čtenářům zpravodaje, našim zaměstnancům a jejich rodinám, obchodním partnerům a spolupracujícím subjektům hodně zdraví a úspěšný rok 2021.

Michal Růžek
provozní ředitel a jednatel
společnosti DEVRO s. r. o.

Sociální služby

Domov důchodců Rokytnice nad Jizerou

Domov důchodců v Rokytnici zajišťuje dvě sociální služby Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem, příspěvkové organizace Libereckého kraje. Naší náplní je poskytování celoročních pobytových sociálních služeb v klidném prostředí se zahradou seniorům od 60 let, především z oblasti ORP Jilemnice a libereckého regionu, kteří jsou plně odkázáni na pravidelnou pomoc jiné osoby a jejichž stáří, zdravotní stav, včetně syndromu demence a snížená soběstačnost jim nadále neumožňují setrvat v dosavadním prostředí. Služba podporuje udržení zachovaných schopností a soběstačnosti seniora a vychází z jeho individuálních potřeb.

Zásady:

- Respekt soukromí nejen v oblasti bydlení, ale i při poskytování péče.
- Individuální přístup ke klientům.
- Zajištění co nejbezpečnějšího prostředí.
- Profesionalita pracovníků.
- Citlivý, lidský přístup pracovníků ke klientům

Nabízíme tyto služby:

Poskytnutí ubytování – jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje, bezbariérový přístup, vlastní kuchyň, prádelna a úklidová služba. Celková kapacita domova je 111 lůžek.

Poskytnutí stravy nejméně 3× denně.

Zdravotní péče je zajišťována vlastním středním zdravotnickým personálem, praktický lékař dochází do domova 3× týdně. Do zařízení dojíždí oční specialista.

Kontakt se společenským prostředím a vrstevníky služba realizuje pořádáním kulturních a společenských akcí, kterých se klienti zúčastňují podle jejich momentální situace. Kulturních a společenských akcí se mohou účastnit i blízcí klientů nebo pozvaní hosté z okolí.

Domov během svého působení získal řadu ocenění, především akreditaci VÁŽKA pro práci s klienty se syndromem demence, dále Cenu kvality, Národní cenu pečovatelka roku získaly již tři pracovnice, Cenu sympatie získaly tři pracovnice (oceněná je předáváno v Senátu ČR), cenu Krajská pečovatelka roku získali čtyři pracovníci, Řád Elišky Přemyslovny za práci v sociálních službách získala

jedna pracovnice a máme ještě celou řadu dalších ocenění a pochval.

Helena Housová
ředitelka

Kompenzační pomůcky – pomocník v domácím prostředí

Léčit se, rehabilitovat v domácím prostředí, mít kolem sebe rodinu je velmi důležité pro zlepšení zdravotního a psychického stavu seniorů, lidí po úrazu nebo lidí se zdravotním postižením.

Polohovací elektrické postele, invalidní vozíky, chodítka, motomedy, schodolezy, zvedáky, koupelnové programy a veškeré další druhy kompenzačních pomůcek lze zapůjčit v rozsáhle půjčovně v Nové Pace. Život bez bariér, z. ú. tyto pomůcky nabízí, zároveň může zajistit svoz i odvoz vlastní dopravou přímo do místa bydliště zájemce.

Půjčovna v Nové Pace je v provozu již 15 let, má k dispozici více než 190 různých rehabilitačních a zdravotních pomůcek. Výhodou je možnost profesionálního poradenství všem, kteří mají o pomůcku zájem. To znamená, že koordinátor půjčovny vybere spolu se zájemcem vhodnou kompenzační pomůcku, zaškolí, jak ji používat, zajistí případný odvoz do místa bydliště včetně montáže či demontáže při odvozu. Novinkou pro rok 2021 jsou i tzv. balíčky, které obsahují základní pomůcky při péči, kterými jsou pleny různých velikostí, ochranné pomůcky a další hygienické vybavení. Mnohdy z hospitalizace je propuštěn pacient do domácí péče a rodina, než si zakoupí potřebné vlastní vybavení, ocení mít tento balíček k dispozici

Půjčovna se nachází v Královéhradeckém kraji, v Nové Pace, Opolského 165 v areálu bývalého kláštera. Pomůcky lze zapůjčit do všech míst v ČR. Na www.zbb.cz jsou aktualizovány informace týkající se půjčovny. K dispozici jsou téměř všechny pomůcky i drobnosti, které zajistí mobilitu, soběstačnost, komfort pro všechny, kteří musí trávit na lůžku většinu dne. Ceník zápůjček je zveřejněn na našich webových stránkách včetně kontaktu na koordinátora půjčovny. V současné době je velmi důležité zajistit těm, o které pečujeme v domácnosti ty nejlepší podmínky. To je základ pro psychickou pohodu a zlepšení zdravotního stavu.

ARCHIV ORGANIZACE

Široká nabídka kompenzačních pomůcek.

ARCHIV ORGANIZACE

Areál Života bez bariér v Nové Pace.

Na tuto službu navazuje bezplatná služba sociálního poradenství. Pracovníci mohou poskytnout důležité informace v oblasti, jak a kde vybavit příspěvky pro osoby se zdravotním postižením. K dispozici je i nová brožura pod názvem „Rady pro začátečníky". Informace se týkají vybavení příspěvků na péči, invalidní důchod, příspěvek na mobilitu, průkaz ZTP, získání finančních příspěvků na zajištění pomůcek, úpravu bezbariérovosti v domácnosti a mnohé další rady. Mnozí tento publikační materiál ocení a rychleji se mohou orientovat. Někteří potřebují pomoc s vybavením poukazu na získání vlastní kompenzační pomůcky, jiní potřebují poradit, jak konkrétně zajistit bezbariérový přístup do domu nebo jak upravit domácnost pro člena rodiny, který se pohybuje na invalidním vozíku. Díky dlouholetým zkušenostem umíme tyto drahocenné rady předat.

Marie Vokurková
Život bez bariér v Nové Pace

Složky IZS

Hasiči radí občanům: Vstup na zamrzlou vodní plochu nemusí být vždy bezpečný

Jakmile se hladiny rybníků, vodních nádrží a při delších a silnějších mrazech také řek pokryjí vrstvou ledu, lidé si vyráží zabruslit na čerstvý vzduch do přírody. V letošním roce je tato zábava vzhledem k četným koronavirovým omezením jiných sportovních aktivit ještě o něco lákavější a masovější. Aby se z romantiky a zdravé sportovní aktivity nestalo drama, dodržujte tato základní pravidla:

- Nevstupujte na led, dokud se nepřesvědčíte o jeho dostatečné síle a pevnosti (bezpečná síla ledu je minimálně 10 cm a led má namodralou barvu). Vždy záleží také na počtu osob, které se na vodní ploše pohybují.
- Pokud při vstupu na led slyšíte praskání, vraťte se ihned na břeh.
- Na ledové ploše pokryté sněhem, kalužemi nebo nečistotami (např. listím, větvemi) dbejte zvýšené opatrnosti. Pozor také na praskliny.
- Pokud začne led při bruslení praskat, vraťte se ihned na břeh, případně si lehněte a rozložte tak svoji váhu. Pokuste se doplazit na břeh. Pokud to není možné, zůstaňte ležet a snažte se přivolat pomoc.
- Jestliže se i tak propadnete do ledové vody, nepanikařte. Prudkým kopáním nohama se snažte dostat na hladinu, paže rozložte ze široka na led a neustálým kopáním nohama se snažte dostat co nejdál na led a plazením co nejkratší cestou na břeh.
- Pokud se propadne pod led někdo z vašeho okolí, nikdy se k danému místu nepřibližujte vestoje, ale v kleče nebo plazením. Na pomoc si vezměte hokejku, případně delší větev, bundu, opasek nebo lano.
- Pokud začne praskat led i pod vámi, ihned se vraťte na břeh a přivolejte hasiče prostřednictvím tísňové linky 150 nebo 112.

- Zachráněnému se po vytažení z vody snažte zajistit teplo a suché oblečení. V případě šoku nebo silného podchlazení přivolejte zdravotnickou záchrannou službu na čísle 155. Při selhání základních životních funkcí zahajte okamžitě resuscitaci zachraňovaného a pokračujte v ní až do příjezdu záchranářů.

Iva Michalíčková
koordinátorka preventivně výchovné činnosti HZS Libereckého kraje

Chráníme sebe, chráníme pacienty, jdeme příkladem

Všichni naši zaměstnanci, kteří projevili zájem o očkování vakcínou proti covid-19, ho mají za sebou. Vstříc nám s aplikací vakcíny vyšly nemocnice Jilemnice a Zdravotní ústav v libereckých Vratislavicích, kterým děkujeme.

Očkování a důsledné dodržování 3R (ruce/roušky/rozestupy) vnímáme jako jedinou cestu k výhře nad nemocí covid-19. Nechráníme jen sebe, ale zejména naše pacienty, které nechceme nijak ohrožovat, ať už tím, že je přes veškerou opatrnost nakazíme nebo tím, že kvůli nemocným záchranářům k nim nebude mít kdo vyjíždět. A zároveň je pro nás očkování významným výrazem solidarity se všemi, kdo s touto nemocí bojují nebo se jakýmkoliv způsobem dotkla jejich života. Chceme návrat k normálu a přejeme ho všem kolem sebe. Věříme principům moderní medicíny, koneckonců se jimi každý den řídíme.

ARCHIV HZS LK

Záchrana ze zamrzlé vody.

Vakcinaci vnímáme jako nejefektivnější způsob, jak dlouhodobě zastavit šíření epidemie u nás i ve světě. Důkazem toho je koneckonců i historický vývoj – zavedení vakcinace pomohlo už v minulosti ke snížení či dokonce vymýcení řady nemocí, například pravých neštovic, dětské obrny či záškrtu.

Abychom získali kolektivní imunitu, je třeba proočkovat 65–70 % populace. Každý, kdo se naočkuje, tedy pomáhá ochránit ty, kteří tak kvůli svému zdravotnímu stavu učinit nemohou. Vzhledem k tomu, že vakcíny jsou vyvíjeny pro dospělé, nejsou zatím vhodné pro děti nebo těhotné ženy. I ty bude muset ochránit kolektivní imunita.

Pokud má někdo obavy, zda je pro něj ze zdravotních důvodů očkování vhodné, má možnost vše konzultovat předem se svým praktickým lékařem. Očkování je dobrovolné a je také plně hrazené z veřejného zdravotního pojištění.

FOTO MICHAL GEORGIEV

Zdravotníci jdou v očkování příkladem.

Michal Georgiev
Zdravotnická záchranná služba
Libereckého kraje

Seriály

Významné jilemnické stavby (22)

Kašna na Masarykově náměstí

Dnes poněkud odbočíme z našeho putování a zastavíme se u jednoho ze symbolů našeho města.

Jilemnickým, stejně jako obyvatelům ostatních převážně dřevěných horských měst, přibývalo od poloviny 18. století starostí se stále častějšími ničivými požáry. Vydávali proto stále dokonalejší a lépe propracované požární řády, v nichž obyvatelé měli pro „pád ohně" přesně vymezené úlohy. Žel velké požáry našeho města v letech 1788 a 1803 ukázaly, že ani taková opatření nestačí. Velkým problémem při hašení býval nedostatek vody. Její doprava z potoka byla velmi zdlouhavá a nevýkonná, dvě malé kašny na náměstí mnoho poskytnout nedokázaly. Strach z ohně dále vzrostl při zprávách o krutém požáru, který postihl v roce 1834 Vysoké nad Jizerou. A tak se nelze divit, že v polovině 30. let 19. století se zrodila myšlenka zbudovat na náměstí velkou kašnu s prostornou nádrží, jež by v běžném provozu sloužila jako zdroj pitné vody, v případě ohně pak jako dostatečná zásoba vody pro hašení.

Roku 1835 byl ke kašně položen základní kámen. Představitelé obce si přáli, aby

kašna i navenek důstojně reprezentovala město. Umístěna proto byla do středu náměstí a její zhotovení pak bylo svěřeno trojlístku kvalitních umělců: Janu Suchardovi, Aloisi Kofránkovi a Janu Josefovi.

Sochař Jan Sucharda (1797–1873) nebyl v Jilemnici umělcem neznámým. Pro nový kamenný most přes Jilemku zhotovil klasicistní sochu národního patrona sv. Václava (dnes ji najdeme u kostela, kam byla přemístěna při likvidaci kamenného klenutého mostu), snad se podílel i na sochařské výzdobě některých domů na náměstí a vytvořil plastiky pro některé hroby na jilemnickém hřbitově. Jan Josef patřil ke spolupracovníkům rodiny Suchardů a Alois Kofránek zřejmě pocházel z později slavné sochařské rodiny z Vojic u Jičína.

Podle uměleckého stylu kašny je možné soudit, že vůdčí osobností se stal Jan Sucharda. Vypovídá o tom především středová váza stojící na pilíři čtvercového půdorysu se zkosenými hranami. Na všech stranách jsou umístěny chrliče v podobě lvích hlav. Pilíř zakončuje bohatě profilovaná římsa, na níž stojí umělecký vrchol kašny, nádherná, čistě empírová váza, zdobená pásem perlovce, kanelováním, listovým věncem, pásem ryb, čtyřmi maskarony (mužskými tvářemi), mezi nimiž jsou umístěny vavřínové festony. Vázu ukončuje bohatá rozeta (růžice), z níž tryská voda. Kašna patří nesporně k nejkrásnějším dílům Jana Suchardy.

Stěny nádrže jsou zdobeny na jihu empírovým heraldickým štítem obtočeným hadem a nesoucím letopočet 1836. Východní stěnu krášlí oválný štít s jilmem, znakem města Jilemnice. Severní stranu zdobí reliéf antického boha vod Neptuna. I přes částečné poškození lze

FOTO PETRA FIŠEROVÁ

Jilemnická kašna.

usoudit, že se nejedná o dílo Suchardovo. Západní stranu pak člení pouze prázdný heraldický štít. Zkosená nároží nádrže zdobí vždy dvě zkřížené pěkně tesané ryby.

Výzdoba nese tedy řadu symbolů vodní říše. Četný motiv ryb zřejmě později vytvořil mylný názor, že kašna je určena také k vánočnímu prodeji kaprů. Ten se zde po dlouhá léta nekonal a konat ani nemohl. Kašna by totiž nemohla sloužit jako zdroj pitné vody. Naopak, na zimu byla důkladně (podobně jak dnes) zakrývána jehlancovou střechou, v níž byla malá dvířka umožnující nabírání vody. Kašna s proudící vodou tak nikdy nezamrzala.

Když se začalo s prodejem ryb z kašny, stávalo se, že hladina vody v noci zamrzla a trhala kamenné stěny. Starší občané si možná pamatují, jak často pak trhlinami z bazénu unikala voda. Po důkladném restaurování celého díla se s prodejem muselo přestat.

Kašna, jako vzácná umělecká a technická památka zapsaná ve státním seznamu nemovitých kulturních památek, dnes svým půvabem oslovuje nás i návštěvníky našeho města. Patří k nejkrásnějším dílům svého druhu v Krkonoších i v jejich podhůří a jistě si zaslouží naši ochranu i pozornou péči.

Jan Luštinec

Rozhovor

Majitel muzea Vlastimil Plecháč: „Jára Cimrman je prostě jedinečný, a proto musí být i oblíbený.“

Stalo se již pravidlem, že vždy začátkem roku zavítalo do Jilemnice se svým představením Divadlo Járy Cimrmana. V letošním roce to nebylo možné, proto jsem vyzpovídala Vlastimila Plecháče, majitele muzea Járy Cimrmana a rozhledny Maják v Příchovicích.

Povězte mi prosím něco o historii muzea. Ve kterém roce bylo otevřeno?

Muzeum jsme otevírali v roce 2013. Plánovali jsme ho už ale dlouho předtím. S kolegou Alešem Voverkou jsme začali areál rozšiřovat. Říkali jsme si, že by to chtělo nějakou atrakci pro naše letní hosty. Dlouholetým kamarádem mého společníka Aleše je profesor architekt Martin Rajniš. Společně jsme se rozhodli, že postavíme rozhlednu a dole zřídíme muzeum (například muzeum Jizerských hor). Čistě náhodou se před námi Kateřina Preislerová zmínila, že manažer Divadla Járy Cimrmana Václav Kotek shání prostory přímo tady u nás v Liptákově, protože prý právě zde našli pozůstalost po Járovi Cimrmanovi. Slovo dalo slovo a brzy jsme se domluvili, že spoustu věcí, které do té doby měli v Praze na Petříně, přestěhují k nám. Začali ještě bez stavebního povolení, a přestože nebyl důvod, proč bychom ho neměli brzy získat, jeden „kamarád“ z dětství nás udal. Díky tomu jsme naopak povolení získali rychleji. Zlo se tedy obrátilo v dobro.

Který z vynálezů Járy Cimrmana považujete vy osobně za nejobjevnější?

FOTO VLASTIMIL PLECHÁČ

Příchovická rozhledna Maják J. Cimrmana.

ZDROJ WIKIPEDIA.ORG

Cimrmanova autobusta.

Je těžké vybrat jeden jediný, ale z vynálezů, které v našem muzeu máme, se mi nejvíce líbí asi vypouštěcí talíř a přenosná turistická značka. Je moc pěkné, když vidíte návštěvníky muzea, že se při prohlídce opravdu dobře baví a smějí se nakonec i ti, kteří přicházeli z nějakého důvodu naštvaní. Opravdu snad všichni vycházejí s úsměvem.

Který z exponátů vám v muzeu chybí?

Chybí nám nůž Eržiky, který někdo ukradl... A ještě jeden exponát nám vzalo malé dítě, ale přišlo nám ho zase vrátit.

Budete expozici dále rozšiřovat?

Už rok po otevření jsme ji rozšiřovali o Cimrmanovu kůlnu, kde je například dřevěný kůň, na kterém děti cvičily pod dohledem Járy Cimrmana. Jára je na něm zároveň učil zapřahat koně do pluhu. Do Cimrmanovy kůlny dáváme velké množství exponátů, které nám lidé z okolí často nosí. Uvidíme, jak to bude dál.

Jaká je návštěvnost muzea? Zájem se zvyšuje nebo naopak?

Myslím, že se zvyšuje. V dnešní „covidové" době chodilo možná i lidí více, ale zase nás pochopitelně nenavštěvovaly školy. Na nezájem si stěžovat nemůžeme.

V blízkosti muzea stojí i rozhledna Járy Cimrmana. Můžete nám ji krátce představit?

Výška rozhledny včetně stožáru je 23,7 m. Vystoupáte na ni po sto pěti schodech, kdy stanete v nadmořské výšce 801 m n. m. Můžeme z ní vidět mnoho krásných míst a při dobré viditelnosti dokonce až do Prahy. Například v pátek večer je viditelná kolona aut na Černém

mostě, která míří k nám do hor. Rozhlednu navrhl architekt Martin Rajniš, nakreslil ji David Kubík a já s kamarádem Václavem Horeckým jsme ji pak postavili. Byla to moc pěkná práce. Václav velmi dbal na detaily a to se mi líbilo. Stavěli jsme z douglasky a jasanového dřeva, schody jsou dubové. Veškeré dřevo nám dodal pan Janoušek z Pasek nad Jizerou. Vše je pečlivě propracované.

Účastnili se slavnostního otevření i protagonisté Divadla Járy Cimrmana?

Ano, pásku přestřihnul Zdeněk Svěrák. Když Martin Rajniš vyprávěl přihlížejícím, jak je rozhledna postavena z přírodních materiálů, vykřikl někdo z davu: „Je tam beton!" Pan Svěrák se otočil a zareagoval: „Že beton vymyslel Jára Cimrman, to vím na beton."

Občas k nám protagonisté Divadla Járy Cimrmana zavítají. Otvírali tu například v zimě kiosek Járy Cimrmana. Byla opravdu ale tuhá zima, a protože už jsou to starší pánové, říkali, že jezdit sem budou raději už jen v létě. A věřte, že rozhovory s nimi u jednoho stolu, jsou opravdu velmi příjemné. Velmi nás mrzí, že odešel Václav Kotek. Rozloučili jsme se s ním vzpomínkovou expozicí. Rádi budeme vzpomínat, jak jsme s ním plánovali spanilé jízdy a další akce. Nevím, jestli to bez něj ještě bude takové, jaké to bývalo.

Jára Cimrman je bezesporu velmi oblíbený. Dokonce získal v roce 2005 nejvyšší počet hlasů v anketě Největší Čech. O čem myslíte, že to svědčí? Jak je možné, že fiktivní postava získá tolik hlasů?

Jára Cimrman je prostě jedinečný, a proto musí být i oblíbený. Nikdo jiný nepřijde na to, na co přišel on. A nejsme my Češi takoví Cimrmani všichni?

FOTO VLASTIMIL PLECHÁČ

Oblíbený muzejní exponát Vlastimila Plecháče – přenosná turistická značka.

Jak jste si vy sám našel vztah k Járovi Cimrmanovi?

Už když jsem byl maličký, chodívali jsme cestou na Lesní chatu (dříve ROH zotavovna), kde stála lavička, na níž bylo napsáno: Zde sedával Jára Cimrman. Mnohokrát mi vrtalo hlavou, proč tam ten nápis je. To mi bylo asi osm let. Později jsem sledoval divadelní hry a časem ten vztah nějak přirozeně vyplynul. Podrobněji jsem se ale o něj začal zajímat až při realizaci našeho muzea.

Děkuji za rozhovor.
Gabriela Jakoubková

Historie

Stalo se před 90 lety 36. mezinárodní lyžařské závody v Jilemnici

Co jeden rok zanedbá, často druhý vynahradí. Loňského roku (1930) jsme div neplakali, tolik zimních plánů, tolik marných příprav, div divoucí, že jsme aspoň na Benecku odjezdili „Hančův memoriál", závod na 50 km a v pokladně Ski klubu jako když vymete. I soukromé směnky podepisovali funkcionáři. Letos? Sněhu pořád ustláno. Ještě že jsme už loňského roku vymohli na lyžařském ústředí, že se budou letos mezinárodní závody opakovat jako zdravotní injekce Ski klubu.

Už o Vánocích 1930 byly přípravy na 36. mezinárodní lyžařské závody v plném proudu. Župní sokolská kancelář v záložně se stala na čas kanceláří Ski klubu. Chrlila pozvání, návěští, instrukce na všechny strany. Sněhu dost, mrzlo, až se tvářičky barvily a všichni přátelé bílého sportu se těšili na radostnou událost.

O záštitu byl požádán Svazem lyžařů pan prezident T. G. Masaryk a poctu přijal. Jako čestný občan města byl městskou radou pozván do Jilemnice.

Bylo jmenováno čestné předsednictvo, do něhož též pozvána městská rada. Vydala vyhlášku občanstvu, aby podnik co nejvíce podpořilo a vyvěsilo ve dnech závodů prapory. Výroční trh byl z 19. 1. přeložen na 16. 2. Druhá místnost policejní strážnice posloužila ke zřízení závodní kanceláře a malá zasedací síň v radnici pro lékařské prohlídky. Pro zřízení startu na náměstí půjčila městská rada tržní stánky.

Městská rada svolila k postavení velikého sněhuláka, jejž ze sněhu vytvořil fotograf sochař Rudolf Zuzánek. Bylo zlepšeno i veřejné osvětlení.

Městská rada věnovala též čestnou cenu – zlaté hodinky – pro sdružený závod (v ceně 950 Kč). Ceny věnovali: Velkoobchodník Rott z Prahy, závodník Emmerich Rath, Josef Ressler-Ořovský. Tento daroval věčně putovní pohár Čechů-Krkonošáků za nejlepší výkon. Jiní dárci cen: poslanec Hodáč. O. Hrubý, Harrach dali poháry, Praha a mnoho jiných dary peněžité.

K závodům pozváni Norové, Poláci, Jihoslované, Rumuni, Švýcaři, Rakušané, Němci z říše i HDV. Byl přítomen též světový mistr ve skoku Sigmund Ruud a Jansen, Norové. Jilemnice zažila dosud neznámé chvíle, kdy na ulicích bylo možné potkat třeba Japonce!

Velká pozornost byla věnována veřejné propagaci a všechny přední listy přinesly obšírné zpravodajství. Pro dny mezinárodních závodů bylo povoleno zvláštní poštovní razítko, závod ve skoku na lyžích byl vysílán rozhlasem, účinkovala vojenská hudba, ministerstvo národní obrany povolilo na pomoc účast vojenské telefonní čety z Trutnova, závody byly filmovány. V Jilemnici vyšlo zvláštní číslo „Národních zájmů". Spolupracovaly sokolské i hasičské jednoty, a to na strážích při závodních drahách, v občerstvovacích stanicích a jako zdravotní služba. Radiožurnál hradil sám vysílání závodů ve skoku (asi 4½ tis. Kč). Před závody se promítaly lyžařské filmy v sokolovně.

Závody se konaly ve dnech 22., 23., 24. a 25. ledna. Druhy závodů: 50 km, 18 km,

překážkový, žen, ve skoku. K mezinárodním závodům byl připojen zvláštní závod Svazu důstojníků československých.

Mimo rámec závodů se konal též 25. 1. dopoledne motoskiering, nový druh závodů, při němž lyžaře táhne ve vleku motocyklista, což vzbudilo značný zájem obecenstva, takže by se tento závod měl u nás pořádat každoročně, aby se stal pro město tím, čím je Pardubicím „Zlatá přilba". Autoklub si však činí nároky na tento závod ve své režii.

V předvečer závodů byl poslán pořadateli pozdravný telegram panu prezidentovi, o němž se do poslední chvíle nevědělo, nepřijede-li osobně. Přišlo však poděkování z jeho kanceláře, jíž bylo uloženo, aby byl pan prezident omluven jinými dispozicemi.

Závody se konaly za ideálního počasí a byly velmi četně navštíveny. Pobývali tu Angličané, Francouzi, ba i Japonci. Mnoho hostí bylo ubytováno v soukromých bytech.

Zvláště poslední den 25. 1. byla největší účast na závodech ve skoku na lyžích. Pod můstkem byla postavena tribuna nákladem 1 500 Kč. Z Prahy byl vypraven do Jilemnice zvláštní vlak. Pod můstkem ve Štěpanicích parkovalo sta automobilů i autobusů. Proudy lidí od Jilemnice se hrnuly ze všech stran už před polednem. Průběh závodů komentoval v rozhlasovém přenosu oblíbený redaktor Laufer a dr. Josef Kalibera (byl zdejšího původu – vnuk zámečníka Dunky a jeho manželky). Nejkrásnějších skoků docílil Sigmund Ruud, který skočil do vzdálenosti 60 m.

Mistrem Československé republiky v závodu sdruženém (15 km běh a skok) se stal vysocký Antonín Bartoň, známý závodník, který se později stal i mistrem Polska a Francie. (Získal jako cenu zlaté hodinky od jilemnické městské rady.) Též Poláci, zejména Bronislav Czech, udivovali krásnými skoky.

Podle výsledků závodů se stal pro rok 1931 jilemnický Ski klub opět mistrovským klubem republiky Československé.

Hrubý příjem ze závodů činil přes 60 000 Kč. Na ukončení uspořádal Ski klub v sokolovně 25. 1. 1931 večírek. Konečně měl po velikých a tísnivých finančních starostech.

Podle textu městské kroniky (opis uložen v Krkonošském muzeu) upravil a v nezbytné míře převyprávěl Jan Luštinec

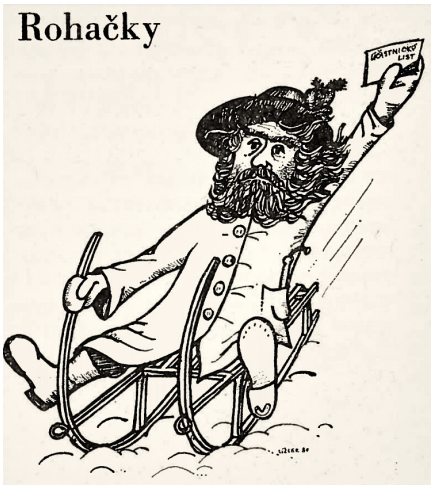
Stalo se před 40 lety: únor 1981

Zapátrali jsme v archivu, abychom přiblížili dnešním čtenářům všední dění v Jilemnici před 40 lety. Zdrojem výběru událostí nám bylo únorové číslo zpravodaje z roku 1981.

- Stejně, jako tomu bylo v této poplatné době všude jinde, oslavoval se také v Jilemnici „revoluční odkaz Vítězného února". Aby se nasbíral potřebný „elán k plnění všech náročných úkolů a záměrů další pětiletky", konal se k 33. výročí této události Slavnostní večer, na kterém vystoupili dokonce umělci až z Brna.
- *Od roku 1981* byla zavedena nová služba pro jilemnické občany – manželská a předmanželská poradna. Poradnu mohli zájemci zdarma navštívit každé pondělí odpoledne na městském úřadě. Značka – mlčenlivost zaručena.
- Svaz socialistické mládeže Jilemnice pořádal na Benecku již šestý ročník závodů na rohačkách. Závody získávají

ARCHIV ZPRAVODAJE

Témata únorového zpravodaje 1981: oslava „Vítězného února" a závody na rohačkách.

oblibu u mladých lidí, holdujících zimním sportům. O tom svědčí účast pátého ročníku, kde 150 mladých lidí urputně bojovalo o vítězství ve velmi špatném počasí. Účastníci se po závodech mohli těšit na taneční zábavu v kulturním domě. K tanci a poslechu hrála skupina Impuls.

- A co se hrálo v jilemnickém kině v únoru roku 1981? Byly to např. nestárnoucí české filmy – komedie o fantomu restaurací a jídelen *Vrchní prchni*, veselohra o tom, jak si pro korunu nechat vrtat koleno *Co je doma, to se počítá, pánové* nebo barevná pohádka pro malé i dospělé *Princ a Večernice*. Ze zahraniční produkce si mohli diváci zajít na americký film *Rocky* uváděný s popiskem „pohled do zákulisí profesionálního sportu". Cena jednoho představení byla 8 Kčs.

Z čísla 2/1981 jilemnického zpravodaje vybrala a zpracovala Jana Seifertová

Únor 1948

Na události v únoru roku 1948 i na ty, které tomuto dění předcházely, vzpomíná jilemnický rodák Otakar Mach.

Výsledky války velice silně ovlivnily situaci v Československu. Agrární strana nebyla povolená v důsledku kolaborace vedoucích představitelů s Němci. Byly povoleny pouze čtyři strany – lidovci, národní socialisté, sociální demokraté a komunisté, dvě strany středové a dvě levicové. Na Slovensku byla mimo tyto strany ještě demokratická strana.

Volby v roce 1946 byly provázeny velice silnou propagační přípravou, v níž se předvedli komunisté (slibovali sedlákům půdu z velkostatků). Vesnice pak hlasovaly pro KSČ.

Komunisté volby vyhráli v českých zemích se 40 % hlasů, na Slovensku zvítězila demokratická strana. Ale i tak celostátně překročila KSČ hranici 30 %. Vláda

měla 26 členů, z nichž komunistů bylo devět, po čtyřech měli lidovci, národní socialisté a zástupci demokratické strany, tři byli sociální demokraté a dva nestraníci. Klíčové ministerstvo vnitra obsadil komunista Václav Nosek, za války byl v exilu v Londýně.

V průběhu roku 1947 se začala situace pomalu vyhrocovat. Komunisté se snažili infiltrovat do vládních úřadů, stran a spolků. Ke střetu došlo v únoru 1948, kdy ministr Nosek nahradil několik nekomunistických důstojníků v SNB komunisty. Přestože vláda ve svém usnesení z 13. února tento Noskův zásah zrušila, Nosek odmítl usnesení splnit. Proto se na protest proti postupu ministra vnitra rozhodlo dvanáct ministrů demokratických stran nezúčastnit schůze vlády 20. února a podat demisi. Scházely pouze dva hlasy k tomu, aby vláda padla a prezident mohl podle ústavy vypsat nové volby. Za tohoto stavu měl svázány ruce. Nemohl nic dělat, protože by šlo o protiústavní jednání. Bohužel, ani ministři za sociální demokracii, ani nestraníci se k demisi nepřipojili, včetně Jana Masaryka. Dva sociálně demokratičtí ministři podali demisi až 25. února, a to už bylo pozdě.

Prezident Beneš stál před těžkým rozhodnutím, přijmout demisi a předat moc komunistům, nebo ji nepřijmout a riskovat občanskou válku. Komunisti v čele s Gottwaldem spustili tvrdý nátlak na prezidenta Beneše:

Proběhla řada akcí: 21. února demonstrace na Staroměstském náměstí, 22. února sjezd závodních rad, 24. února generální stávka. Současně bylo zatčeno asi 450 národně socialistických a lidoveckých funkcionářů. Ti byli později propouštěni. Komunisté ze závodních hlídek vytvořili ozbrojené oddíly komunistické strany – Lidové milice. Nelze pominout významnou roli Františka Kriegla při formování milic a jejich vyzbrojování. *(Pozn. red. F. K. byl přední osobnostní Pražského jara, v roce 1968 odmítl Moskevský protokol a v roce 1968 hlasoval proti přijetí smlouvy o „dočasném pobytu" sovětských vojsk na území ČSR.)*

Komunisté stupňovali obrovský nátlak na prezidenta Beneše, aby demisi přijal. Na prezidentovu podporu vystoupili pouze vysokoškolští studenti pochodem na Hradčany. Byli zadrženi SNB v Nerudově ulici a rozehnáni. Později byli vyloučeni ze studia a bylo jim znemožněno studia dokončit. Někteří ze zatčených studentů skončili v Jáchymově.

Stačilo, aby se v nastalé situaci odstoupivší ministři vrátili do vlády, a tím by zcela zmařili plány Gottwalda. Ale oni ponechali vše na bedrech prezidenta Beneše, aby rozhodl sám. Přitom dobře věděli, že prezident je vážně nemocný. Mnichovské události a za války Benešovo velké úsilí za obnovení Československa velice podlomily jeho životní síly.

Gottwald se přiznal, že se „modlil", aby ministři tu svou „hloupou" demisi nezrušili. Neuváženost demokratických ministrů otevřela komunistům cestu k ústavnímu puči.

Prezident Beneš ustoupil před hrozbou občanské války a vojenské intervence Sovětů, a proto demisi přijal. Vláda byla doplněna o nové ministry z demokratických stran, ochotnými kolaborovat s KSČ.

V Praze byli již delší dobu sovětští poradci, řízení velvyslancem Valerianem Zorinem, kteří zřejmě stáli za následujícími událostmi. Za nevyjasněných okolností 10. března zemřel Jan Masaryk. Ve společnosti nastaly ihned veliké změny. Byly vytvářeny akční výbory (nevolené, ani definované v ústavě), které

prováděly čistky v ministerstvech, úřadech, továrnách, na školách všech stupňů, ve spolcích (také v Sokole se zmocnili vlády soudruzi). Nepohodlní lidé byli vyhazováni okamžitě z práce, odborníci byli nahrazováni komunistickými kádry, vysokoškolští učitelé nekomunisté mizeli z univerzit, rovněž tak vysokoškoláci, kteří byli organizováni v demokratických stranách nebo byli ze selských, živnostenských nebo buržoazních rodin. Odhaduje se, že během krátké doby bylo tak postiženo přes 200 000 lidí. Někteří z těchto fanatických komunistů, kteří se aktivně podíleli na akčních čistkách, se po roce 1968 angažovali v disentu.

První politici prchali na západ. Šlo jim o život.

Byla zavedena cenzura. Byl vypracován seznam nevhodné literatury a zahájeny čistky ve veřejných knihovnách, odkud byly tyto knihy odváženy do stoupy. Jednalo se zejména o spisy Masarykovy a Benešovy, Čapkovy a mnoha dalších.

Národní výbory, vedené komunisty, organizovaly razie u obchodníků s textilem, potravinami a podobným zbožím. Pod záminkou, že se jedná o spekulace, bylo zboží zabaveno a obchodníci byli souzeni veřejnými Lidovými soudy. Pamatuji se, že v Jilemnici se pan Kobr, obchodník s textilem, oběsil během šťáry v jeho obchodu.

Volby do Národního shromáždění proběhly 30. května, kandidátka byla jen jedna, Národní fronta. Pro ni se vyslovilo 89 % voličů.

Prezident Beneš odstoupil 7. června, odebral se do své vily v Sezimově Ústí. Byl těžce nemocný a své nemoci podlehl za tři měsíce.

Klement Gottwald byl zvolen novým prezidentem 14. června 1948, premiérem jmenoval Antonína Zápotockého.

Na XI. všesokolském sletu na sokolském průvodu Prahou sokolové manifestačně projevovali své sympatie a úctu panu prezidentu Benešovi, tribunu s komunistickou vládou ignorovali. Následovalo zatýkání. Na sletu naposledy veřejně zazněly sokolské písně. Po celou dobu minulého režimu jen s výjimkou roku 1968 byly na indexu zakázaných písní.

Také při pohřbu prezidenta Beneše 8. září došlo ke klidným manifestacím občanů. Po pohřbu se zatýkalo.

Již od roku 1945 docházelo k „přemalovávání" našich dějin. Den republiky 28. říjen byl přejmenován na Den znárodnění. Po únoru 1948 byla z našich dějin vymazána jména Tomáše Garrigue Masaryka, Edvarda Beneše, Milan Rastislava Štefánika. Nemluvilo se o Československých legiích, to bylo intervenční vojsko kapitalistů proti Sovětům. Z historie se zmiňovala selská povstání nebo dělnická hnutí. Odboj za okupace vedli pouze komunisté.

V únoru 1948 jsem byl v kvartě gymnázia v Jilemnici. Dobře se pamatuji na volby v roce 1946 i na události v gymnáziu po 25. únoru. Druhý den byli studenti všech tříd svoláni do velkého sálu, kde vedle pana ředitele stál mladší muž asketického vzhledu. Pan ředitel nám toho muže představil jako nového ředitele, pana Rydvala. Byl to učitel na obecné škole, velký soudruh.

V příštích dnes nás pan exředitel spolu s několika staršími kolegy opustil. Noví profesoři přišli po prázdninách, rovnou z fakult, vynikající kantoři, žádní komunisté, za mnoho jim vděčíme.

Když jsem se 25. března vrátil ze školy domů na oběd, našel jsem byt vzhůru nohama. Byla u nás „návštěva", odvezla si tatínka do Kartouz (to je nyní trestnice Valdice).

Následující den přišel do třídy ředitel Rydval, já jsem musel na chodbu, zatímco on poučoval spolužáky, jak se mají ke mně chovat, že můj tatínek je nepřítel socialismu. Ale asi neuspěl, spolužáci se nezměnili.

Když došlo k akci zakázané knihy, jako jediný student jsem pomáhal profesorům vybrané knihy odnášet ven ze školy do bezpečí, aby nebyly zničeny.

Tatínek nám občas poslal z vězení moták, dobře se na to pamatuji.

V Sokole byl tatínek cvičitelem starších žáků a dorostu, právě v Kartouzích byl jeden z jeho bývalých dorostenců dozorcem, předávání motáků byla jeho pomoc. Domů se tatínek vrátil po Gottwaldově amnestii po volbách ve velice špatném zdravotním stavu. Vrátil se z vyšetřovací vazby, k soudu vůbec nedošlo.

Když byl v roce 1952 povolán k odvodu do pomocných technických praporů (bylo mu 52 let), v odvodní komisi byl lékař, také jeho bývalý dorostenec. Ihned mu vystavil papír, že není schopen vojenské služby.

I tak se projevilo sokolské bratrství.

Byla to těžká doba, vždy záleželo na tom, s kým jste se potkali. Únorový puč byl ústavní, ale to, co následovalo, bylo zcela protiústavní. Diktatura jedné strany.

Vzpomínal Otakar Mach
(redakčně mírně kráceno a upraveno)

Zdenko Feyfar (2. 3. 1913 – 3. 2. 2001)

Před dvaceti lety se uzavřela životní pouť fotografa Zdenko Feyfara. Pouť pro vývoj naší umělecké fotografie opravdu požehnaná.

Představovat Feyfarovo dílo je dnes zbytečné, vstoupilo již dostatečně do povědomí vyznavačů tohoto druhu umění. Ale vracet se k němu budeme často a rádi, jednak pro osvědčené, prověřené hodnoty, jednak proto, abychom je lépe poznali, neboť navzdory mnoha výstavám i publikacím umělci leccos dlužíme.

Krkonoše v něm získaly pokorného portrétistu s nevšední znalostí jejich náladové tváře – od monumentálně dramatického vzepětí bouří až po laskavé zklidnění prvního jara, od téměř strašidelných figur zaváté kleče až po něžné krajkoví devětsilu či modré kalichy hořce.

Feyfarovi bylo na hony vzdáleno úsilí o snadný vnější efekt, tak častý v mnoha současných snímcích. Jeho niterné poctivé hledání nabízelo (a dodnes nabízí) i poctivé odpovědi. I když se díváme na sametovou krásu koniklece jarního či na trochu hromotluckou ztepilost kýchavice lobelovy, nikdy nezapochybujeme, že jsme v Krkonoších. Umělec totiž zná genia loci, zná zdejší kořeny a tato znalost tvoří samozřejmou, byť na první pohled možná nenápadnou součást jeho výpovědi. Jeho slavné Krkonoše, poprvé vydané v roce 1961, bezesporu patří k tomu nejlepšímu, co v Krkonoších vzniklo.

Charakteristické linie Kotle, Krkonoše a Žalého byly v Krkonoších pro Feyfara tímtéž, co v Praze Hradčany a Karlův most. Krkonoše a Praha, dvě Feyfarovy lásky, jež se o něj sice celý život přely, ale obě se právě jeho prostřednictvím navzájem pozoruhodně obohacovaly, činíce jeho citlivý pohled ještě pozornějším.

Zdenko Feyfar vnímal Prahu stejně jako rodné hory. Jen na okamžik se po příchodu do hlavního města mihlo okouzlení pražskou periferií či moderním, ve své době tak obdivovaným předivem drátů, ale pak již natrvalo převládl pokorný údiv nad historickými

FOTO ZDENKO FEYFAR, KM JILEMNICE

Lomenice dnes již zničeného roubeného domu z roku 1821 čp. 236 v Jilemnici.

a uměleckými půvaby města. Jednou, v poměrně již vysokém věku, se mi Mistr svěřil s jednou nenaplněnou touhou – vydat publikaci o Karlově mostu.

Z Prahy pak vedou pevné dobře znatelné nitky do míst jako Kuks a Betlém (ostatně M. B. Braun patřil také mezi Feyfarovy veliké lásky), křížíce se s liniemi mířícími z Krkonoš třeba do Labských pískovců či na Šumavu.

„Už od dětství mě okouzlovala představa, možná dnes zdánlivě banální, že k nám z dalekého vesmíru přiletí pomíjivý světelný paprsek a umožní nám zachytit natrvalo na fotografické desce či filmu skutečnost. Myslím si – na rozdíl od mnoha dalších fotografů – že právě zachycení reality je nejzákladnějším posláním fotografie. Je zajímavé, že přitom lze postřehnout i mnohem víc než realitu hmotnou…"

Svá poslední léta s výjimkou nejposlednějších dnů prožil Zdenko Feyfar v rodné Jilemnici (město mu v roce 2000 udělilo čestné občanství) a zde také na katolickém hřbitově v místech, odkud lze zahlédnout krkonošské velikány, našel i místo posledního odpočinku.

Poznámka na závěr: Krkonošské muzeum v Jilemnici vlastní pozoruhodný, tematicky i formátově rozmanitý soubor více jak 300 Feyfarových fotografií (přirozeně převažují krkonošské motivy) ze

všech etap jeho tvůrčího úsilí. Ten spolu s necelou padesátkou znamenitých snímků jeho otce MUDr. Jaroslava Feyfara bude tvořit jeden ze zdrojů, k němuž se výstavní činnost Krkonošského muzea bude – byť v různých proměnách a souvislostech – neustále vracet. Ostatně v roce 1957 se právě zde konala první samostatná Feyfarova výstava, od 2. března do 8. dubna 2001 pak první výstava posmrtná.

Jan Luštinec

Z kulturního dění

Krkonošské muzeum v Jilemnici (Správa KRNAP)

Otevřeno denně od 8:00 do 12:00 hodin a od 13:00 do 16:00 hodin mimo pondělí.

Otevření muzea pro veřejnost a konání akcí bude přizpůsobeno epidemiologické situaci. Aktuální informace naleznete na našich webových stránkách a facebooku. Děkujeme za pochopení.

▶ Zámek (čp. 75)

– *Stopy osvobození* – výstava přibližuje květnové povstání a konec druhé světové války na Jilemnicku. K vidění jsou dosud nepublikované texty, vzpomínky pamětníků, fotografie, autentické filmové záběry, ale také výzbroj a výstroj zúčastněných armád, zdravotnický materiál či medaile a vyznamenání. Potrvá do 25. dubna 2021.

▶ Pivovar (čp. 1)

– *Putování za kamennými kříži Českého ráje a Podkrkonoší* – výstava představí několik desítek nejzajímavějších monolitických křížů z období středověku a novověku v našem regionu. Potrvá do 28. března 2021.
– *Český rok – vystřihovánky Markéty Vránové* – výstava představí lidové vystřihovánky. Potrvá od 19. února do 16. května 2021.

Krkonošské muzeum v Jilemnici v roce 2020

Muzeum je zařízením Správy Krkonošského národního parku, na provozu se finančně podílí město Jilemnice.

Rok 2020 byl ovlivněn pandemií koronaviru covid-19. Několikrát byly omezeny kulturní akce nebo muzeum uzavřeno pro veřejnost, jako od 12. března do 11. května, od 12. října do 3. prosince a od 18. prosince až do konce roku. V té době jsme prováděli úklid a údržbu, zpracovávali a rozšiřovali sbírkový fond, připravovali výstavy a články a také šili ústní roušky. Nabídli jsme řadu výstav, doprovodných akcí a prezentovali muzeum v médiích.

Personální změny

Pracovní poměr ukončili 31. prosince Eva Martinová, kterou nahradila Veronika Houdová, ta nastoupila již 1. října, dále Alena Hradecká, kterou nahradila Eva Martinová.

Návštěvnost

Úbytek návštěvníků na jaře a na podzim byl kvůli uzavření muzea, ale také následné opatrnosti turistů a rušení hromadných výprav značný. Nevyrovnala jej ani nadprůměrná návštěvnost v letní sezóně. Celkem muzeum navštívilo 12 753 osob.

Výstavy

Připravili jsme 9 nových výstav a 3 trvaly z předchozího roku, další 2 jsme uspořádali nebo se na nich podíleli mimo muzeum.

Zámek (čp. 75) – výstavní síň

- 29. 11. 2019 – 2. 2. 2020
  Ej, noviny převeselý
- 8. 2.–26. 4.
  Jak semena putují krajinou
- 29. 5. 2020 – 25. 4. 2021
  Stopy osvobození

Pivovar (čp. 1) – výstavní síň

- 11. 10. 2019 – 29. 3. 2020
  Za drahými kameny do pravěku
- 4. 4.–6. 9. Krakonoš – Ochránce hor
- 12. 9.–25. 10. Poklady starých zahrad aneb co nám roste za humny
- 11. 12. 2020 – 31. 1. 2021
  Já bych rád k Betlému

Pivovar (čp. 1) – Erbovní sál

- 15. 11. 2019 – 23. 2. 2020 Tibet – Výstava k 60. výročí povstání tibetského lidu
- 29. 2.–31. 5. Markéta Prokopová Čápová – Ohlédnutí
- 6. 6.–13. 9. Vlasta Matoušová – Ze života hmyzu a rostlin
- 19. 9.–15. 11.
  Milan Lanny Hrouda – Paradoxy
- 11. 12. 2020 – 28. 3. 2021
  Putování za kamennými kříži Českého ráje a Podkrkonoší

Akce a přednášky

Uskutečnili jsme 15 doprovodných akcí a přednášek, další 2 mimo muzeum. Některé byly připraveny ve spolupráci s ČKA Betanie, MAS „Přiďte pobejt" a městem Jilemnice.

Publikační činnost a prezentace v médiích

Publikovali jsme 9 článků, 1 rozhovor, ale i řadu pozvánek v tisku, vystupovali v 16 rozhlasových, 1 televizním vysílání a 1 propagačním spotu. Častější se stala prezentace na webu, zejména pak na facebooku, kde jsme publikovali 23 krátkých článků a desítky dalších příspěvků.

Spolupráce

Poskytli jsme materiály například pro publikace *Naše hory a lyže a sníh*, *Jizerské hory*, studii *Krajina v rukou barokního člověka, lidé a krajina 17. a 18. století na východě Čech*, leták *Jilemnice v chronologickém přehledu* a podíleli se na přípravě knihy o Roprachticích. Vyřídili jsme 82 badatelských dotazů. Bylo uskutečněno 25 výpůjček 248 předmětů na naše výstavy a 4 zápůjčky 85 předmětů na výstavy v jiných institucích. Další přešly z předchozích let. Spolupracovali jsme s řadou institucí, zejména muzei, galeriemi a archivy, ale také s jednotlivci, jako umělci a sběrateli.

Práce se sbírkami

Kvůli nouzovému hospodaření nebylo možné nakupovat sbírkové předměty. Přesto jsme z darů, pozůstalostí a staréh fondu získali 129 přírůstkových čísel, odpovídajících 322 předmětům. Dotace Ministerstva kultury z programu ISO C – Výkup předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu umožnila zakoupit

obraz Františka Kavána s názvem Terény z roku 1897. Mezi další zajímavé akvizice patřil obraz Otty Kočího s názvem Ryby z roku 1960, soubor krabiček z 20.–30. let 20. století z kartonky Josefa Macha z Hrabačova, dřevěná kramářská krosna s bočnicemi z 19. století, pocházející z Rokytnice nad Jizerou, avšak zaslaná dárcem z Nizozemska, dřevěné kuželky z počátku 20. století ze Svojku nebo dřevěná figura Krakonoše v životní velikosti ze 70. let 20. století z Rokytnice nad Jizerou, která byla restaurována. Konzervátorský zásah se týkal také sádrového poprsí, busty a reliéfu Josefa Mánesa od Bohumila Kafky z 1. poloviny 20. století. Inventarizací prošel fond Historie.

Knihovna

Získali jsme 121 publikací a 283 čísel periodik do knihovny. Bylo uskutečněno 65 knihovních výpůjček.

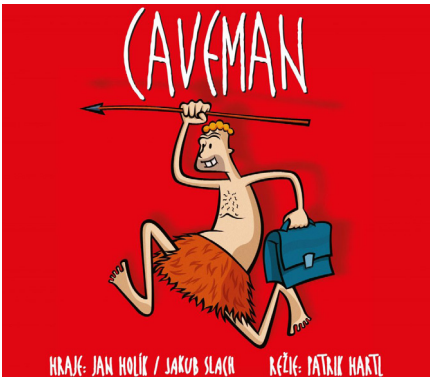
Opravy

Proběhla oprava krovu, včetně výměny izolace a krytiny v úžlabí a doplnění sněhových zábran na střeše bývalého pivovaru čp. 1. Byly zde také instalovány zábrany na komínech, proti vletu a hnízdění ptáků. Na zámecké budově čp. 75 bylo zrenovováno 27 vnějších částí oken, opraveny svody okapů a vyměněny elektrické přípojky. Rovněž došlo k výmalbě a výměně koberců v části expozice.

Děkujeme našim příznivcům a návštěvníkům za podporu a těšíme se na další spolupráci.

David Ulrych
vedoucí Krkonošského muzea v Jilemnici

ARCHIV SD JILM

Pozvánka na představení Caveman.

SD Jilm Jilemnice – únor 2021

Sledujte prosím aktuální informace na www.sdjilm.cz.

Pondělí 1. 2. 2021 v 19:00 hod.
Housle
Divadlo Ungelt Praha
Hrají: Jiří Langmajer, Pavel Liška, Milan Hein.

Čtvrtek 18. 2. 2021 v 19:00 hod.
Caveman

Neděle 7. 2. 2021 v 17:00 hod.
Noc na Karlštejně
DS J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou

Středa 3. 3. 2021 v 19:00 hod.
Čtyři vraždy stačí, drahoušku
DIK Chotěboř

Pátek 12. 3. 2021 v 19:00 hod.
Pokáč

Úterý 30. 3. 2021 v 19:00 hod.
Lakomec
Divadlo Kalich Praha

Středa 31. 3. 2021 v 19:00 hod.
Tomáš Matonoha a inspektor Kluzó

Středa 8. 4. 2021 v 19:00 hod.
David Koller

Sobota 24. 4. 2021 v 19:00 hod.
4 tenoři

Čtvrtek 6. 5. 2021 v 19:00 hod.
Věra Martinová

Čtvrtek 10. 6. 2021 v 19:00 hod.
Láska a párečky
Hrají: Jan Révai, Karel Zima, Jarmil Škvrna, Ernesto Čekan, Kateřina Janečková.

Městská knihovna Jaroslava Havlíčka

V tomto měsíci se setkáváme nejenom nad očekávanými novinkami, představíme si také nejčtenější tituly knihovny i čtenáři oceněnou beletrii loňského roku a knihy, které vás zaručeně nezklamou, najdete i v soutěžním kvízu pro dospělé čtenáře. Připravili jsme je pro vás společně s dalšími vyhledávanými a oblíbenými tituly:

ŠIKMÝ KOSTEL II. – je pokračováním zamýšlené románové trilogie, kroniky ztraceného města Karviné – vydavatelky, překladatelky a spisovatelky Karin Lednické, která se v Karviné narodila, vyrostla v Havířově a nyní žije v Ostravě. Dá se tedy říct, že celý život strávila v regionu, jehož historii se ve svém autorském díle věnuje. Čtenář se opět setkává s Barkou, Ludwikem, Julkou a dalšími hrdiny příběhu vystavěného na skutečných událostech z let 1921–1945, a mnohé z toho, co se zde odehrává, zůstávalo po dlouhá desetiletí skryto ve třináctém komnatě dějin.

ÚDOLÍ – nejočekávanější únorový thriller, v pořadí již šestý díl bestsellerové série s kriminalistou Martinem Servazem od spisovatele Bernarda Miniera, jednoho z nejúspěšnějších francouzských autorů posledních let. V detektivním případu se čtenář opět setkává s oblíbeným policejním hrdinou, který čelí dalšímu vyšetřování. Dokáže v malé vesnici v srdci Pyrenejí, která je po sesuvu půdy naprosto odříznutá od okolního světa a kde v tomto izolovaném údolí uvízla i jeho bývalá partnerka Marianne, najít zdejšího sériového vraha dřív, než dojde k dalšímu neštěstí?

KRKONOŠE ZNÁMÉ I NEZNÁMÉ – čtenáři vyhledávaná místopisná kniha autorské dvojice Petra Davida, spoluautora řady publikací v oblasti cestovního ruchu a turistických průvodců, a žurnalisty Vladimíra Soukupa. Díky osobní zainteresovanosti obou autorů, jde o krásné spojení historie, vzpomínek i současnosti Krkonoš. Skvělá publikace, plná krásných fotografií, historických faktů i námětů k turistickým trasám, je vhodná opravdu pro každého. Kniha poutavě přibližuje celé Krkonoše. Připomeneme si i legendárního vládce hor Krakonoše, zastavíme se u náhrobku písmáka, kantora a houslaře Věnceslava Metelky, zavzpomínáme na první lyže a seznámíme se s těmi, kteří nezapomínají na dávné tradice. Najdeme zde i půvabná místa, která míjí největší nápor návštěvníků.

MÁMA – citlivý příběh ze života rodičů dospělých dětí a jejich rodin, od populární slovenské autorky Táni Keleové-Vasilkové, je románem, v němž se najde opravdu každý. Je hlavně o vztazích

rodičovských a partnerských, o zdánlivě všedních radostech a strastech jedné obyčejné rodiny. O vztazích a chování mezi rodiči a dětmi, o sobeckosti, lhostejnosti, smutku i radosti. Naštěstí té lásky a radosti je víc. Bezpečný přístav, naplněný láskou a pochopením vytvořila matka Helga, která je třicet let šťastně vdaná, má dospělou dceru i syna a několik vnoučat. Je dobrou manželkou, mámou i babičkou a rodinu stmeluje. Ukazuje, že i starší manželé mohou žít šťastný a plnohodnotný život.

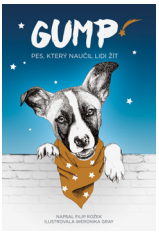
GUMP: PES, KTERÝ NAUČIL LIDI ŽÍT – emočně silná kniha, která vznikla v rámci charitativního projektu „Gump – protože to nevzdám", autora, televizního dramaturga Filipa Rožka, který připravoval mimo jiné pořady o zvířatech a aktivně spolupracuje s Ligou na ochranu zvířat. Jde o autentický příběh o cestě plné překážek a pastí, o lásce, obětavosti, naději a moudrosti, vyprávěný očima toulavého psa Gumpa. Vítězná kniha Magnesia Litera v kategorii „Cena čtenářů" je doplněna krásnými akvarelovými ilustracemi a fotografiemi lidí a psů, kterými se autor v příběhu inspiroval.

V únoru si také připomínáme hned několik českých i zahraničních literárních osobností. Za všechny vzpomeňme na naše dva významné autory, ke kterým se rádi vracíme, a kteří zanechali svou tvorbou nesmazatelnou stopu v našich srdcích.

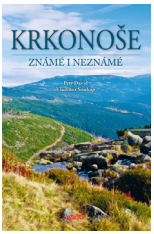
Poznáte známé české osobnosti, jejichž výročí narození si připomínáme?

Před 125 lety se v Jilemnici – v rodině učitele, narodil skvělý vypravěč, povoláním úředník, který napsal několik románů, novel a povídek, povídkových cyklů, zasazených do rodného maloměsta na přelomu 19. a 20. století. Téměř naturalisticky popisoval tragické osudy a duševní stavy často velmi narušených lidí. Publikoval v mnoha časopisech. Jeho literaturu ovlivnily písmáci a spiritisté. Za svůj nedlouhý život, odešel předčasně ve věku 47 let, napsal tento spisovatel, hlavní představitel české psychologické prózy, čtyři romány, které se staly předlohou k filmům.

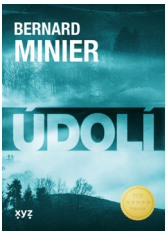
Také další významný autor, scénárista a režisér, výtvarník animovaných filmů pro děti, rodák z Kladna, by se v únoru dožil 100 let. Byl držitelem řady ocenění, pracoval v barrandovském studiu. Logo studia, tři kudrnatí malí kluci v námořnických tričkách, je jeho dílem. Jakožto autor nejvíce proslul animovaným seriálem s oblíbenou dětskou postavičkou. Zajímavostí je, že není mluvený, s výjimkou 1. dílu, kde citoslovce, která kreslené postavičky vydávají, jsou vlastně hlasovými záznamy autorových dvou malých dcer. Svoji bohatou výtvarnou činnost rozšířil i o ilustrace dětských knížek.

ARCHIV KNIHOVNY

Nápovědou čtenářského kvízu vám může být i fotokoláž. Pokud se chcete do soutěžního kvízu zapojit, stačí jen doručit správné odpovědi (jména a příjmení obou autorů) s Vaším kontaktem do schránky knihovny. Na prvního úspěšného soutěžícího čeká odměna!

Václava Zvelebilová
vedoucí knihovny

Poutní místo Podkrkonoší a soška novopacká

V obdobích, kdy lidé překonávali, anebo přežili různé epidemie, stavěli na poděkování sochy. Svědčí o tom i mariánský morový sloup na náměstí v Nové Pace.

Poutní místo Podkrkonoší je často zobrazováno a foceno s dominantou klášterního kostela, který v sobě ukrývá podivuhodnou sošku Madonky s dítětem. Jak to přesně v historii bylo, která je ta prapůvodní, to nikdo neví. Symbol však zůstává. Podle legendy ji našel horník v dolech na Zlatnici. V době, kdy si ji přinesl domů, začalo se mu velmi dařit. Přinesla mu požehnání. Mnoho lidí si kupuje ze stejného důvodu sošku anděla. Navštívil nás zástupce malé české firmy, která vyrábí porcelánové sošky. Jejich výrobky jsou hezké, ručně malované a zlacené. V současné době se dostali do potíží. Snaží se sehnat práci, aby nemuseli snižovat stav zaměstnanců. Práce na sošce bude trvat dva měsíce, včetně grafického zpracování a vyrobení forem.

Soška se tak stane navíc ještě symbolem pomoci v této koronavirové době. Zároveň vznikne něco zcela nového, co tu ještě nebylo. Bude velká 12 cm, ručně malovaná a pozlacená. Je možné si ji předplatit formou dárkového poukazu.

Možnost předplatného je do 15. února 2021. Děkuji za vaši empatii a vztah k regionu.

Bohunka Korbelářová
Naše knihkupectví,
Komenského 328, Nová Paka,
E-mail: naseknihkupectvi@seznam.cz

Tradice sklářského řemesla v Krkonoších

Již v první polovině 18. století se staly české země nejvýznamnějším vývozcem skla na světě. I v dnešní době sklářské výrobky vyvážené daleko za hranice České republiky konkurují světové produkci. Zručnost a nápaditost českých sklářských mistrů můžete obdivovat v jejich dílnách. Vydejte se na místa, kde uvidíte skláře při práci a zažijete neopakovatelné chvíle zapisující se do historie řemesla.

Podívat se na výrobu foukaných skleněných perliček zajděte do rodinné firmy

ARCHIV KRKONOŠE – SMO

Rautis v Poniklé www.rautis.cz. Projdete si proces foukání, stříbření, barvení, řezání až k samotné montáži skleněných ozdob. V kreativní dílně si sami též můžete některou z ozdob vyrobit, a držet na chvíli v rukou práci perlařů, která je zapsána na Reprezentativním seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO.

Sklárna Novosad & Syn v Harrachově je nejstarší sklárnou v Čechách www.sklarnaharrachov.cz. Vyrábí se zde luxusní nápojové sklo a lustry. A i tady máte možnost se dozvědět, jak se fouká sklo, jak se brousí, a v muzeu si prohlédnout sbírku těch nejcennějších výrobků.

Unikátní dekorační a užitkové ryté sklo vyrábí více jak 30 let rodinná firma *DaMiRS v Čisté u Horek* www.damirs.cz. Vybírat lze z velkého množství rytých vzorů na vázách, sklenkách, půllitrech, lahvích či tyffany doplňků a lamp. Vymyslet si však můžete i vlastní originální vzor a nechat si jej na zakázku vyrobit.

Nadechni se v Malé Úpě! To je řemeslná dílna paní Dany Augustové, kde máte možnost si vyrobit vlastní vinuté perle a z nich si pak smontovat náramek, náušnice nebo náhrdelník. A pokud si chcete tvoření vyzkoušet v teple domova, objednejte si Tvořivou krabičku na stránkách dílny www.danaaugustova.cz.

Originální šperk, který potěší každou ženu, slečnu, dívenku, zakoupíte nebo si necháte na zakázku vyrobit u *Hanky Šebkové ve Špindlerově Mlýně* www.pribehperel.cz. Vyrábí s velkou trpělivostí nádherné vinuté perle, z kterých pak tvoří dle vlastní fantazie a vkusu jedinečné šperky i dekorace do bytu či na zahradu.

Vydat se za dalšími sklářskými mistry v Čechách lze díky Křišťálovému údolí www.crystalvalley.cz. Zde najdete příběhy jednotlivých míst a informace, kam se za skláři vypravit na exkurzi.

Oblastní destinační společnost Krkonoše – svazek měst a obcí

Drobnosti

- *Dne 17. prosince 2020* byla tradiční výroba perličkových ozdob zapsána na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO. Gratulujeme především firmě Rautis v Poniklé, jež o odkaz příkladně pečuje. A máme radost. Věhlas našeho regionu opět zesílil.
- *3. února uplyne 125 let* od narození Jaroslava Havlíčka, jednoho z nejvýznamnější českých meziválečných spisovatelů.
- *Tentýž den (3. 2.) uplyne 20 let* od úmrtí vynikajícího uměleckého fotografa, jilemnického rodáka a velikého příznivce našeho města Zdenko Feyfara. Článek o něm přinášíme na jiném místě tohoto čísla našeho zpravodaje.
- *Výstava obrazů Františka Kavána* v Oblastní galerii v Liberci se vzhledem k současným omezením přesouvá na léto. Otevřena bude koncem měsíce června.
- *Popeleční středa* letos připadne již na středu 17. února 2021. Velikonoce pak na samý počátek dubna – Bílá sobota na 3. dubna a Hod Boží velikonoční na 4. dubna.
- *U hrobky hrabat Harrachů v Horní Branné* bude letos odhalen pamětní panel věnovaný této znamenité architektuře i rodu Harrachů. Akci financuje Národní muzeum – Matice

česká a obec Horní Branná. Informace o přesném termínu přineseme v dalších číslech našeho časopisu.

- *Paměti svého rodáka JUDr. Karla Tomíčka* (11. 2. 1814 Poniklá – 15. 4. 1903 Sedlčany) vydala obec Poniklá. Zajímavá kniha bude slavnostně představena veřejnosti, jakmile to podmínky dovolí.

Jan Luštinec

Únor

Tímto měsícem končí meteorologická zima (nepleťme si to se zimou astronomickou). Den se rychle prodlužuje a při mimořádně teplém počasí se mohou na konci měsíce objevit už první bledule či sněženky. V jiných letech může zima v tomto měsíci naopak vyvrcholit.

	východ slunce	západ slunce
1. února	7:33 hod.	16:51 hod.
28. února	6:44 hod.	17:38 hod.

Pranostiky

- Únor bílý pole sílí.
- Na Hromnice půl krajíce, půl píce.
- Když v únoru mráz ostře drží, to již dlouho nevydrží.
- Na Boží narození o bleší převalení, na Nový rok o slepičí krok, na Tři krále o krok dále, na Hromnice o hodinu více. (Celkem tedy prodloužení činí asi 80 minut).
- Svatý Valentýnek (14. 2.) – jara tatínek.
- O Svaté Juliáně (16. 2.) připrav vůz a schovej sáně.
- Na svatého Matěje (24. 2.) slunce pozře závěje, skřivan pije z koleje.
- Svatého Matěje – vesny naděje.
- Svatý Matěj ledy láme, nemá-li jich, nadělá je.

Jan Luštinec

KALENDÁŘ AKCÍ NA ÚNOR 2021

Datum konání	Název akce	Čas	Místo konání	Pořadatel
01.02.2021 – 28.02.2021	Lízátkové závody pro předškolní a žáky do 5. tříd		Jilemnice/ Benecko	ČKS SKI Jilemnice
10.02.2021	Hovory o životě – Zdeňka Jordánová	18:00	Kino 70	
11.02.2021	Lyžuj lesy – obratnostní závod pro žáky ZŠ	9:00–14:00	Benecko	ČKS SKI Jilemnice

Podrobný popis najdete v tištěném přehledu nebo na www.ic.mestojilemnice.cz. Pro zveřejnění akce vyplňte formulář na www.ic.mestojilemnice.cz/cz/akce/pridat-akci/ nebo napište na info@jilemnice.cz.

KOMPLETNÍ SERVIS
všech značek

OZÓNOVÁ DESINFEKCE VOZU 100% ÚČINNOST

Sleva na práci až 40%*

* sleva dle stáří vozu

Q·SERVICE

- MECHANICKÉ OPRAVY
- PNEUSERVIS PRODEJ PNEU
- PŘÍPRAVA A ZAJIŠTĚNÍ STK
- KONTROLA A OPRAVY BRZD
- VÝMĚNA OLEJE A PROVOZNÍCH KAPALIN
- DIAGNOSTIKA
- AUTOELEKTRIKA A TEST BATERIÍ
- OPRAVY KLIMATIZACÍ

CO JE Q-SERVICE

Q-SERVICE je mezinárodní síť profesionálních nezávislých autoservisů pro osobní vozidla všech značek . Jejími členy jsou pouze špičkově fungující servisy, které trvale plní standardizovaná kritéria a nabízí svým zákazníkům nejvyšší úroveň služeb a odbornosti. Q-SERVICE.EU

AUTO JUNEK, s.r.o.

Studenec 291
512 33 Studenec
tel.: +420 481 595 265
www.autojunek.cz
www.facebook.com/autojunek

STEMRO s.r.o.
481 591 184
IČO: 27505073
512 43 Jablonec nad Jizerou

ZIMNÍ NABÍDKA PALIV

HNĚDÉ UHLÍ : - ořech 1, ořech 2, kostka (Ledvice – Bílina)
- ořech 1, ořech 2 balené v pytli po 25 kg

UHELNÉ BRIKETY (rekord) : - 2“ volně ložené
- 6“ volně ložené nebo pytlované po 40 kg
- 7“ balené po 10 kg (igelit)

DŘEVĚNÉ BRIKETY: - RUF- kostky z měkkého smrkového dřeva
- RUF HARD – kostky z tvrdého dřeva
- válečky ENERGO z měkkého dřeva
- válečky ENERGO HARD z tvrdého dřeva

DŘEVĚNÉ PELETY: - EN + A1 (15kg - 6mm)

ŠTÍPANÉ DŘEVO: - balené v pytli po 25 kg

ZÁTOPOVÉ TŘÍSKY: - balené v pytli
PROPAN BUTAN: - 2 kg, 10 kg, 33kg
POSYPOVÁ SŮL: - balené v pytli po 25 kg

Provozovna:
Betonárka – Uhelné sklady
Dolní Rokytnice 297
512 44 Rokytnice nad Jizerou

Tel.: +420 481 523 321
Mobil : +420 732 904 499
Email: betonarka@stemro.cz

Paliva dopravíme dle objednaného množství sklápěcími vozy s pásem, hydraulickou rukou nebo dodávkou.
Technické informace poskytne p. Štěpánek tel: 603 729 927

BIOMAC EKOPALIVA · CERTIFIKÁT KVALITY ·

EVROPA
REALITNÍ KANCELÁŘ
VRCHLABÍ
VÝKUP NEMOVITOSTÍ
PENÍZE DO 24 HODIN
+420 737 767 767
499 423 793
737 767 767
vrchlabi@rkevropa.cz
www.rkevropa.cz/vrchlabi
EVROPA realitní kancelář
Valteřická 704
543 01 Vrchlabí

